

**Sygn. akt**

**III AUa 1309/13**

## WYROK

### W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia **5 marca 2014 r.**

**Sąd Apelacyjny w Rzeszowie, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych**

w składzie:

	Przewodniczący:	<b>SSA Mirosław Szwagierczak</b>
	Sędziowie:	<b>SSA Marta Pańczyk-Kujawska</b> <b>SSO del. Elżbieta Selwa (spr.)</b>
	Protokolant	st.sekr.sądowy Elżbieta Stachowicz

po rozpoznaniu w dniu **5 marca 2014 r.**

na rozprawie

sprawy z wniosku **Z. M.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w R.**

**o rentę**

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku **Sądu Okręgowego w Tarnobrzegu**

z dnia **3 września 2013 r.** sygn. akt **III U 643/13**

**o d d a l a apelację.**

## UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 25.04.2013r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. odmówił wnioskodawcy Z. M. przyznania prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. Odwołując się do przepisów ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ( Dz. U. 2009/153/1227 ze zm. ) oraz orzeczenia Komisji Lekarskiej ZUS z dnia 17.04.2013r., która uznała wnioskodawcę za zdolnego do pracy, organ rentowy podniósł, że nie zostały spełnione przez Z. M. warunki przyznania mu prawa do renty.

W odwołaniu od powyższej decyzji wnioskodawca Z. M. domagał się jej zmiany i przyznania renty z tytułu niezdolności do pracy, zarzucając że zaskarżona decyzja jest nieadekwatna do stanu jego zdrowia, który systematycznie się pogarsza.

Odpowiadając na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, z przyczyn jakie legły u podstaw wydania decyzji z dnia 25.04.2013r.

Wyrokiem z dnia 03.09.2013 r., sygn. akt III U 643/13 Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Tarnobrzegu zmienił zaskarżoną decyzję organu rentowego w ten sposób, że przyznał Z. M. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy na okres od dnia 1 kwietnia 2013r. do dnia 31 marca 2015 r.

Sąd Okręgowy ustalił, że wnioskodawca Z. M., urodzony (...), ma wykształcenie podstawowe, z zawodu jest operatorem maszyn drogowych, pracował jako robotnik przeładunkowy, maszynista maszyn transportu, robotnik niewykwalifikowany, bitumiarz, operator maszyn. Po uzyskaniu prawa do renty był zatrudniony w zakładzie pracy chronionej jako pracownik ochrony - dozorca.

Po raz pierwszy z wnioskiem o rentę z tytułu niezdolności do pracy Z. M. wystąpił w dniu 30.04.2009r. lecz uzyskał wówczas negatywną decyzję ZUS, która postanowieniem Sądu Okręgowego w Tarnobrzegu z dnia 09.04.2010r., Sygn. akt III U 755/09 została uchylona i Sąd sprawę przekazał do rozpoznania organowi rentowemu przy uwzględnieniu dokumentacji lekarskiej dotyczącej neurologicznego schorzenia wnioskodawcy, równocześnie umarzając postępowanie.

W ponownym badaniu przedmiotowym lekarz orzecznik ZUS, rozpoznał u wnioskodawcy chorobę zwyrodnieniową – dyskopatyczną kręgosłupa NT, cechy uszkodzenia wątroby w okresie jej wydolności, otyłość i uznał, że jest on częściowo niezdolny do pracy do 31.10.2010r. i do tej daty ZUS przyznał wnioskodawcy żądane świadczenie. Ponowny wniosek Z. M. o rentę z tytułu niezdolności do pracy również został przez ZUS rozpoznany negatywnie lecz na skutek odwołania wnioskodawcy, Sąd Okręgowy w Tarnobrzegu III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z dnia 20.12.2011r., Sygn. akt III U 291/11 zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał mu prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy na okres jednego roku. Świadczenie to wnioskodawca pobierał nieprzerwanie do 31.03.2013r.

W dniu 25.02.2013r., Z. M. złożył wniosek o przyznanie mu uprawnień rentowych na dalszy okres. Został wówczas poddany badaniu przez lekarza orzecznika ZUS, który w orzeczeniu z dnia 28.03.2013r., rozpoznał u niego: bóle kręgosłupa bez objawów uszkodzenia korzeni nerwowych, zmiany zwyrodnieniowe stawów kolanowych, ale uznał, że nie jest on niezdolny do pracy. Komisja lekarska ZUS rozpoznając sprzeciw od tego orzeczenia w dniu 17.04.2013r., rozpoznała u niego: zespół bólowy kręgosłupa w przebiegu zmian zwyrodnieniowych – dyskopatycznych w okresie remisji, chorobę zwyrodnieniową obu stawów kolanowych, nadciśnienie tętnicze. Komisja uznała, jednak że wnioskodawca nie jest niezdolny do pracy. Orzeczenie to stało się podstawą wydania zaskarżonej decyzji.

Sąd Okręgowy w Tarnobrzegu weryfikując ustalenia ZUS, dopuścił dowód z opinii biegłych neurologa, reumatologa i kardiologa na okoliczność czy odwołujący się jest niezdolny do pracy całkowicie lub częściowo – a jeśli tak to od kiedy i czy jest to niezdolność stała czy okresowa, na jaki okres oraz czy nastąpiła poprawa stanu jego zdrowia, kiedy i na czym polega. Biegli w opinii sądowo – lekarskiej z dnia 19.06.2013r. rozpoznali u odwołującego się jako choroby podstawowe: przewlekły zespół bólowy kręgosłupa na podłożu zmian zwyrodnieniowych i dyskopatycznych, chorobę zwyrodnieniową stawów biodrowych, kolanowych, i barkowego lewego, zaś jako choroby współistniejące – nadciśnienie tętnicze bez istotnych powikłań narządowych oraz otyłość. W opinii wskazano na utrzymującą się częściową niezdolność do pracy pomimo stosowanego leczenia i rehabilitacji oraz zaznaczono brak poprawy stanu zdrowia skutkującej odzyskaniem zdolności do zatrudnienia. Biegły neurolog zwrócił uwagę na utrwalone zmiany w strukturach kostnych potwierdzone przez badania dodatkowe, utrzymujący się przewlekły zespół bólowy z nasileniami po wysiłku czy przebywaniu w stałej pozycji, ograniczenie ruchomości kręgosłupa ze wzmożeniem napięcia mięśni przykręgosłupowych, objawy korzeniowe i ubytkowe, zaburzenie funkcji chodu, zaburzenie funkcji manualnej. Podał, że badany nie jest zdolny do poprzednio wykonywanej pracy wymagającej długotrwałego przebywania w wymuszonej,

siedzącej pozycji. Nie jest też zdolny do większego wysiłku fizycznego, pochylania się, dźwigania. Dodał, że konieczne jest dalsze systematyczne leczenie i oszczędzający tryb życia. Biegły neurolog uznał odwołującego się za częściowo niezdolnego do pracy na okres od 01.04.2013r., do 31.03.2015r. Biegli w zakresie kardiologii i reumatologii nie stwierdzili niezdolności do pracy.

Sąd oddalił wniosek ZUS o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego z zakresu medycyny pracy wobec zbędności tego dowodu, a także z uwagi na dostateczne wyjaśnienie sprawy. Podkreślono, że opiniujący w sprawie biegły neurolog jest specjalistą w tej dziedzinie medycyny zaś wydane przez niego opinie są pełne, jasne, zawierają fachowe uzasadnienia oraz odpowiadają na wszystkie pytania Sądu. Skoro przeprowadzone w sprawie opinie są pełne, fachowe i wystarczające - dopuszczenie kolejnych dowodów z opinii sądowno lekarskiej w istocie na tą samą okoliczność było zbędne i zmierzałoby jedynie do przedłużenia postępowania sądowego.

Wskazując na powyższe ustalenia oraz treść przepisów art. 107, 12 i 59 ust. 1 pkt. 2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, Sąd Okręgowy doszedł do przekonania o zasadności odwołania i zmienił zaskarżoną decyzję stosując art. 477<sup>14</sup> §2 kpc.

Apelację od powyższego wyroku złożył Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R., zaskarżając go w całości i zarzucając naruszenie:

- art. 233 §1 kpc polegające na przyjęciu, że opinia biegłego sądowego z zakresu neurologii stanowi wystarczający dowód na okoliczność, że schorzenia wnioskodawcy powodują naruszenie sprawności organizmu w stopniu powodującym częściową niezdolność do pracy, podczas gdy dokumentacja medyczna, na podstawie której opiniowano nie daje podstaw do takiego stwierdzenia a nadto opinia nie zawiera wyczerpującego uzasadnienia jej wniosków końcowych,

- art. 107 w zw. z art. 12 ustawy o emeryturach i rentach z FUS poprzez przyjęcie w okolicznościach niniejszej sprawy, że wnioskodawcy przysługuje okresowa renta z tytułu częściowej niezdolności do pracy.

Organ rentowy wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie odwołania w całości.

W treści uzasadnienia apelacji powtórzono argumenty zgłoszone już w zarzutach do opinii biegłego z zakresu neurologii oraz podkreślono, że wnioskodawca pomimo pobierania renty z tytułu niezdolności do pracy do dnia 31.03.2013r. cały czas pracował w zawodzie operatora sprzętu ciężkiego, zgodnie z posiadanym wykształceniem podstawowym a obecnie jako dozorca.

W odpowiedzi na apelację wnioskodawca wniósł o jej oddalenie, naprowadzając na szereg schorzeń jakie u niego występują powodując niemożność wykonywania pracy.

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie zważył, co następuje:

Wbrew podniesionym w niej zarzutom i przytoczonym na ich uzasadnienie twierdzeniom wyrok Sądu Okręgowego jest wyrokiem trafny i odpowiadającym prawu, a w sprawie nie występują przesłanki zaskarżenia mogące wyrok ten wzruszyć, w szczególności te które ze względu na zapis zawarty w art. 378 kpc - Sąd II instancji ma na uwadze z urzędu. Sąd Apelacyjny podziela w całości ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd Okręgowy i przyjmuje je jako własne. Akceptuje w pełni wydane rozstrzygnięcie jak i ocenę prawną sprawy dokonaną przez Sąd I instancji.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, Sąd Okręgowy przeprowadził w sprawie wystarczające postępowanie dowodowe, korzystając przy tym z opinii sądowno-lekarskiej oraz zgromadzonej w tym postępowaniu dokumentacji. Wnioski, które Sąd I instancji wywiódł ze zgromadzonego materiału dowodowego były uzasadnione i w niczym nie naruszały zasady swobodnej oceny dowodów. Nie może zatem stanowić uzasadnionej podstawy apelacyjnej polemika organu rentowego z wynikiem postępowania dowodowego i jego oceną. Ocena ta, w przekonaniu Sądu Apelacyjnego jest swobodna, ale nie dowolna i nie narusza granic określonych treścią przepisu art. 233 § 1 kpc, albowiem Sąd Okręgowy

ich wiarygodność i moc ocenił według własnego przekonania, na podstawie "wszechstronnego rozważenia zebranego materiału", a zatem, jak podkreśla się w orzecznictwie, z uwzględnieniem wszystkich dowodów przeprowadzonych w postępowaniu, jak również wszelkich okoliczności towarzyszących przeprowadzaniu poszczególnych dowodów i mających znaczenie dla oceny ich mocy i wiarygodności (por. orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 17 listopada 1966 r., sygn. II CR 423/66, niepubl.; uzasadnienie orzeczenia Sądu Najwyższego z dnia 24 marca 1999 r., sygn. I PKN 632/98, OSNAPiUS 2000/10/382; uzasadnienie orzeczenia Sądu Najwyższego z 11 lipca 2002 r., sygn. IV CKN 1218/00, niepubl.; uzasadnienie orzeczenia Sądu Najwyższego z dnia 18 lipca 2002 r., sygn. IV CKN 1256/00, niepubl.). W okolicznościach sprawy brak jest podstaw by uznać zarzut naruszenia art. 233 §1 kpc za zasadny zwłaszcza, że wbrew zarzutom apelacji biegli brali pod uwagę udostępnioną im dokumentację medyczną zaś opinia - w szczególności biegłego neurologa jest kompletna, jasna i zawiera uzasadnienie wniosków końcowych z odwołaniem się do kwalifikacji wnioskodawcy.

W sposób jednoznaczny wynika z niej, że stan zdrowia wnioskodawcy nie uległ poprawie i nadal powoduje częściową niezdolność do pracy. Opinia biegłych została oceniona przez Sąd z uwzględnieniem kryteriów oceny tego rodzaju dowodu, takich jak poziom wiedzy biegłego, podstawy teoretyczne opinii, sposób motywowania sformułowanego stanowiska, stopień stanowczości wyrażonych w niej ocen, zgodność z zasadami logiki i wiedzy powszechnej. Natomiast o ewentualnym dopuszczeniu dowodu z opinii innego biegłego nie może decydować wyłącznie wniosek strony, lecz zawarte w tym wniosku konkretne uwagi i argumenty podważające miarodajność dotychczasowej opinii lub co najmniej miarodajność tę poddające w wątpliwość.

Ocena biegłego, iż schorzenia wnioskodawcy wywołują obecnie okresową, częściową niezdolność do pracy, skutkowałą ustaleniem prawa do świadczenia rentowego z tego tytułu. Sąd nie mógł bowiem – wbrew opinii lekarza specjalisty – oprzeć ustaleń w tym zakresie na własnym przekonaniu ani też polemizować z wnioskami biegłych w dziedzinie wymagającej wiedzy specjalistycznej. Właśnie w przeciwnym wypadku doszłoby do naruszenia art. 233 § 1 kpc ( tak wyroki z 14.03.2007 r. III UK 130/06, OSNP 2008/7-8/113 oraz z 7.07.2005 r. II UKN 277/04, OSNP 2006/5-6/97).

Zarzut apelującego organu rentowego naruszenia art. 233 kpc w żadnej mierze nie zasługiwał na uwzględnienie, podobnie jak i kolejny odnoszący się do naruszenia art. 107 w zw. z art. 12 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Pojęcie niezdolności do pracy zdefiniowane zostało w art. 12 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, jako całkowita lub częściowa utrata zdolności do pracy zarobkowej spowodowana naruszeniem sprawności organizmu, przy braku rokowań na odzyskanie zdolności do pracy po przekwalifikowaniu, przy czym w wypadku całkowitej niezdolności chodzi o utratę zdolności do wykonywania jakiegokolwiek pracy, natomiast przy częściowej niezdolności o utratę w znacznym stopniu zdolności do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji. Zatem ustalenie stopnia niezdolności do pracy wymaga z jednej strony oceny stopnia naruszenia sprawności organizmu i możliwości jej przywrócenia w drodze leczenia lub rehabilitacji, z drugiej zaś oceny możliwości wykonywania pracy dotychczasowej lub podjęcia innej. Ocena pierwszego ze wskazanych elementów wymaga wiadomości specjalnych, stąd też zasadniczym dowodem w sprawach o przyznanie prawa do renty jest dowód z opinii biegłego lekarza lub zespołu biegłych. Równocześnie zauważyć należy, że stosownie do art. 107 w/w ustawy prawo do świadczeń uzależnionych od niezdolności do pracy może ulec zmianom w przypadku zmiany kwalifikacji niezdolności do pracy, jej ustania lub ponownego powstania. O zmianach w prawie i wysokości świadczeń rentowych przesądza wynik badania lekarskiego przeprowadzanego przez lekarza orzecznika ZUS oraz komisję lekarską ZUS, która dokonuje oceny niezdolności do pracy, jej stopnia i trwałości, następnie ocena ta jest poddana kontroli w postępowaniu sądowym.

W okolicznościach niniejszej sprawy ZUS nie wykazał aby istotnie doszło do poprawy stanu zdrowia wnioskodawcy, na tyle istotnej by mógł już podjąć pracę zgodnie z poziomem posiadanych kwalifikacji. Natomiast opinia biegłego z zakresu neurologii w sposób jednoznaczny wskazuje na brak takiej poprawy. Odwołuje się ona także do kwalifikacji wnioskodawcy. Jak słusznie zauważa ZUS wnioskodawca faktycznie ma wykształcenie podstawowe, ale w czasie aktywności zawodowej wykonywał ciężkie prace fizyczne związane z robotami drogowymi na stanowiskach robotnika drogowego, bitumiarza czy operatora maszyn. Tych prac w sposób bezsporny wynikający z opinii wnioskodawca wykonywać obecnie nie może, zważywszy na charakter dominujących schorzeń, ciężkość tych prac wymagającą

siły fizycznej, czy wymuszonej pozycji. Faktem jest, że po uzyskaniu prawa do renty wnioskodawca wykonywał pracę portiera-dozorcy lecz jak wynika z wywiadu zawodowego (k.264 akt ZUS ) zatrudniający go(...) w K. ma status zakładu pracy chronionej, zaś wnioskodawca pracował na stanowisku przygotowanym do zatrudnienia osób niepełnosprawnych. Powyższe pozostaje bez wpływu na prawidłowe ustalenia Sądu Okręgowego, iż wnioskodawca utracił w znacznym stopniu zdolności do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji, co z kolei uzasadniało zastosowanie art. 12 ustawy.

W tej sytuacji należało w postępowaniu odwoławczym w zupełności podzielić ustalenia Sądu Okręgowego w Tarnobrzegu, że wnioskodawca jest w częściowo niezdolny do pracy, a to skutkować musiało pełną akceptacją dokonanej przez Sąd I instancji oceny prawnej sprawy, sprowadzającej się do stwierdzenia, że odwołujący spełnia warunki określone w art. 57 w zw. z art. 12 ust. 3 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z FUS uzasadniające przyznanie prawa do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy na okres od dnia 01.04.2013r. do dnia 31.03.2015r.

Z podanych przyczyn Sąd orzekł, jak w sentencji na podstawie art. 385 kpc.